

L'Assemblea General de l'ACM, a la seva XV sessió tinguda a Barcelona, a La Pedrera l'11 de febrer de 2013, amb relació a l'Avantprojecte de Llei de Racionalització i Sostenibilitat de l'Administració Local (ARSAL) –en la darrera versió de 4 de febrer de 2013– que ha de modificar la Llei 7/1985, de 2 d'abril, Reguladora de les Bases de Règim Local (LRBRL),

MANIFESTA

1r. Que l'ARSAL suposa un envaïment de les competències de la Generalitat de Catalunya sobre organització territorial i local previstes a l'Estatut d'Autonomia de Catalunya.

2n. Que l'ARSAL suposa una laminació del principi d'autonomia local que la Carta Europea d'Autonomia Local, la CE i l'Estatut d'Autonomia garanteixen a tots els ens locals de base territorial.

3r. La inclusió definitiva a l'ARSAL del principi de lleialtat institucional, suposa que sigui predicable a tots els nivells d'administració i no només dels ens locals. En aquest sentit, ni l'Estat ni la Generalitat de Catalunya poden menystenir la capacitat política i administrativa de les comunitats de ciutadans que representen els municipis, en particular, i del conjunt d'ens locals de base territorial en general.

4t. Que l'objectiu "d'afavorir la iniciativa econòmica privada, tot evitant intervencions administratives desproporcionades" es rebel·la com la causa fonamental d'aquesta reforma del règim local parcial i selectiva. En aquest sentit, sembla que es vulguin obrir a la iniciativa privada els tres grans serveis públics locals que encara es demostren econòmicament rendibles: l'abastament d'aigües, el tractament de residus i l'enllumenat públic.

5è. Que el nou repartiment competencial que preveu l'ARSAL, en atenció a l'objectiu d'evitar duplicitat de competències entre administracions, ha de respectar que els ens locals bàsics de Catalunya són el municipi, la vegueria (província) i la comarca, com a ens de prestació de serveis supramunicipals.

6è. Que l'ARSAL es fonamenta en els principis de la LO 2/2012, de 27 d'abril, d'estabilitat pressupostària i sostenibilitat financera i, en aquest sentit, vol sotmetre el conjunt de serveis públics locals (municipals, mancomunats o inframunicipals) a una avaluació que garanteixi la sostenibilitat financera, l'eficiència del servei i que no es produeixin duplicitats competencials entre diverses administracions. El fet que l'Estat hagi de fixar mitjançant Reial Decret els estàndards que han de complir els serveis suposa un menysteniment de les competències en la matèria per part de la Generalitat de Catalunya.

Més encara, l'article 26.2 es refereix només a “costos estàndard”, com si l'únic element a valorar en la prestació d'un servei públic fos el cost, i no la qualitat i l'eficiència que han de satisfer les necessitats dels ciutadans i ciutadanes de Catalunya.

7è. Que l'avaluació s'ha de dur a terme de forma individualitzada, servei per servei. I només s'hauria de procedir a la transferència forçosa d'aquells serveis que hagin estat avaluats negativament.

8è. Que els beneficiaris de la transferència forçosa de serveis municipals han d'ésser preferentment els consells comarcals, els quals hauran d'acordar les fórmules de col·laboració o traspàs temporal dels recursos materials, econòmics i personals.

9è. Que si, malgrat tot, la transferència d'algun servei municipal s'ha de realitzar a favor de les diputacions, aquestes haurien d'encomanar-ne la gestió als consells comarcals.

10è. Que la transferència forçosa de competències prevista a l'article 25.3 de la LRBRL no pot comportar l'extinció de cap dels municipis de Catalunya. L'argumentació, sovint esgrimida, de la supressió de municipis i la reorganització local que s'ha dut a terme en diferents moments a països del nostre entorn geogràfic (Regne Unit, Dinamarca, Portugal, Holanda, Alemanya...) no ha de justificar una actuació similar a l'Estat espanyol, atès que les realitats i les circumstàncies que hi concorren no són de cap manera traslladables en aquest moment a la nostra realitat. Més concretament, la distribució municipal a Catalunya és ben diversa de la resta de comunitats autònomes, que van des de Galícia, amb més de 30.000 pobles i 315 municipis, a l'Aragó, amb 731 municipis, on el 75% de la població resideix a Saragossa.

11è. Que tot el que s'ha dit pels municipis és reproduïble en relació amb les entitats locals descentralitzades, que han de continuar existint, si bé es poden revisar llurs competències en funció dels criteris d'avaluació previstos per als municipis.

12è. Que en relació amb les mancomunitats, cal avaluar el compliment de les finalitats per les quals es van crear i la idoneïtat en l'atribució competencial en funció dels criteris d'avaluació citats.

13è. Que en el nou llistat de matèries en què els municipis exerciran competències pròpies, no s'haurien d'haver suprimit la de participació en la gestió de l'atenció primària de salut, ni la participació en la programació de l'ensenyament, si bé és possible la delegació de la gestió d'escoles infantils.

14è. Que, pel que fa a la possibilitat de delegació de competències per part de l'Estat i de les comunitats autònomes en els municipis de > 20.000 habitants, si bé es pot entendre com una mesura positiva, els termes de la delegació haurien de preservar la necessària autonomia local, per tal que el municipi no es converteixi en un mer executor.

15è. Que en virtut del principi d'autonomia local, l'exercici de competències impròpies, o d'activitats econòmiques, ha de quedar garantit si es garanteix la seva eficiència i sostenibilitat financera, malgrat que concorri amb l'exercici per part d'una altra administració.

16è. Que, en relació amb l'objectiu de racionalitzar l'estructura administrativa, la limitació genèrica i indiscriminada que preveu l'ARSAL de la potestat d'autoorganització i de creació d'ens instrumentals que conformen el sector públic, suposa una laminació més de l'autonomia local, atès que un cop garantida la sostenibilitat financera, els municipis haurien de poder escollir sense limitació la forma de prestació directa o indirecta de qualsevol servei o activitat pròpia o impròpia.

17è. Que, en concret, en relació a les formes de prestació directa, l'ARSAL limita injustificadament l'elecció de les personificacions instrumentals pública i privada (entitat pública empresarial local- EPEL- o societat mercantil, de titularitat 100% pública).

18è. Que el pla provincial de cooperació a les obres i serveis de competència municipal hauria de redactar-se coordinadament amb el PUOSC i ser aprovats tots dos conjuntament a la Comissió de Cooperació Local, prèvia a l'aprovació corresponent pel Govern de la Generalitat i els ens locals, i de les diputacions, respectivament.

19è. Que el règim liberalitzador en matèria de control de l'exercici d'activitats introduït a la LRBRL per la Directiva de serveis, s'amplia de forma discutible a les instal·lacions o infraestructures físiques que es requereixin per a tal exercici.

20è. Que les possibilitats de reservar activitats o serveis essencials, s'han limitat a abastament domiciliari i depuració d'aigües, recollida, tractament i aprofitament de residus i transport públic de viatgers. En aquest sentit, no entenem que es suprimeixen els escorxadors, mercats i les llotges.

21è. Que l'ARSAL fa una dubtosa aposta genèrica per la preferència en el règim funcional del personal al servei dels ens locals, d'acord amb el que preveu l'EBEP.

22è. Que l'ARSAL deroga la disposició addicional 2a. de l'EBEP que contenia una nova regulació dels cossos de funcionaris d'administració local amb habilitació denominada "estatal" (enlloc de "nacional"), si bé amb un règim jurídic de selecció i funcionament propi de cada comunitat autònoma. En aquest sentit, la Generalitat de Catalunya va dictar el Decret 195/2008, de 7 d'octubre pel qual es regulen determinats aspectes del règim jurídic del personal funcionari amb habilitació de caràcter estatal de les entitats locals de Catalunya

23è. Que la consideració dels interventors dels ens locals com a agents estatals que fa l'ARSAL, suposa una tutela d'oportunitat de les actuacions municipals pròpia d'un règim preconstitucional, tal i com ha afirmat reiteradament el tribunal Constitucional.

24è. Que la limitació del règim retributiu dels membres electes dels ens locals suposa una nova vulneració del principi d'autonomia local. Si bé aquesta previsió genèrica ja existia a la vigent LRBRL, la concreció actual realitzada en referència als secretaris d'Estat és del tot injustificada.

25è. Que l'ARSAL hauria d'emparar la possibilitat de delegació forçosa o transferència d'alguns serveis públics dels municipis de menys de 500 o 1.000 habitants, en particular, els previstos a l'article 26.4 de la LRBRL, als consells comarcals. En aquest sentit, s'hauria de suprimir la previsió de l'article 42.4 de la vigent LRBRL, que ho impedeix.

PER TOT AIXÒ

L'Associació Catalana de Municipis i Comarques, rebutja el contingut del text actual de l'Avantprojecte de Llei de Racionalització i Sostenibilitat de l'Administració Local (ARSAL) -en la darrera versió de 4 de febrer de 2013-. Així mateix, insta al govern de l'Estat a seguir treballant per assolir una proposta que respecti plenament l'autogovern de Catalunya en matèria de règim local, per aconseguir una organització territorial, sota els paràmetres d'eficiència, sostenible econòmicament, i reequilibrada territorialment, amb el principal objectiu de garantir uns bons serveis a la ciutadania.